(נא) בְּמִחְצוֹת קָנִים בְּפָחוֹת מִשְּׁלשָׁה: **יא** [1]עוֹשִׂים מְחִצָּה (נב) מִבַּעֲלֵי חַיִּים, (נג) שֶׁיִּקָּשֵׁר שָׁם (יפ) בְּהֵמָה לַדֹּפֶן: **יב** [2]יָכוֹל לַעֲשׂוֹת (נד) מֵחֲבֵרוֹ דֹּפֶן לַסֻּכָּה (נה) לְהַכְשִׁירָהּ, וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב, * וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֵדַע אוֹתוֹ שֶׁהֶעֱמַד שָׁם שֶׁבִּשְׁבִיל מְחִיצָה הָעֲמַד שָׁם. (נו) אֲבָל בְּחֹל, אֲפִלּוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁפִּיר דָּמֵי. הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּאוֹתָן שְׁלֹשׁ דְּפָנוֹת הַמַּתִּירִים הַסֻּכָּה, (נז) אֲבָל בְּדֹפֶן רְבִיעִית, שָׁרֵי (השגת הראב"ד והמגיד פרק ד' דסוכה (הט"ז)), וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שס"ב סָעִיף ה': **יג** (נח) [3]הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ עַל כַּרְעֵי (יג) הַמִּטָּה, וְהַכְּרָעִים הֵם מְחִצּוֹת, (נט) אִם יֵשׁ בָּהּ גּוֹבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה לַסֻּכָּה, כְּשֵׁרָה,

ו [1]רַמַ"ם בְּפֶרֶק ד' (הט"ז) וְטוּר, מַהָא דְּצִיְּתִי לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה' (אותיות פ"צ). ז [2]גַּם זֶה שָׁם. ח [3]מִשְׁנָה שָׁם כ"א (ע"ב) וּכְרַבִּי יְהוּדָה וּכְאוֹקִימְתָּא דְּאַבַּיֵי וּכְדִמְפָרֵשׁ בִּירוּשַׁלְמִי (פ"ב ה"ב), הָרַ"ף (י.) וְרא"ש (פ"ב סי' א), וְכָתַב עוֹד הָרא"ש (שם) שֶׁנִּרְאֶה דְּרַבִּי יְהוּדָה לְפָרוּשֵׁי דְּבָרֵי תַּנָּא קַמָּא אַתָּא וְלֵיכָּא הָכָא פְּלוּגְתָּא.

בַּאֵר הֵיטֵב

מִסְּדִינִין דַּקִּים, שֶׁהֲיָתָה הָרוּחַ מְזִיזָה אוֹתָם, אֶלָּא שֶׁהָיָה נְתוּנָה בְּחָצֵר מֻקָּף מְחִצּוֹת גְּבוֹהוֹת, עַיֵּן שָׁם. וּמַהַאי טַעְמָא כָּתַב הַט"ז בְּסָעִיף קָטָן י"א דַּעֲשִׂיַּת דֹּפֶן מִבְּהֵמָה לָא לָהּ קָבַע, עַיֵּן שָׁם. וּמַהַאי טַעְמָא כָּתַב הַט"ז בְּסָעִיף קָטָן י"א דַּעֲשִׂיַּת דֹּפֶן מִבְּהֵמָה לָא מִירֵי רַק לְהַכְשִׁירָהּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י"ב, אֲבָל לֹא בְּכָל הַמְּחִצּוֹת, עַיֵּן שָׁם:

יג (יג) **הַמִּטָּה.** פֵּרוּשׁ דָּבָר זֶה עַיֵּן בַּשַּׁ"ז (ס"ק יד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רְבִיעִית לִכְלֵי עֶלְמָא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מִירִיעוֹת, כֵּיוָן דְּמִדִּינָא סַגִּי בִּשְׁלשׁ: **(נא) בְּמִחְצוֹת קָנִים וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאָז (מט) אַף שֶׁהָרוּחַ מְנַעְנֵעַ הַיְרִיעוֹת, מִכָּל מָקוֹם נִשְׁאָרוּ מְחִצּוֹת בָּקָנִים: **יא (נב) מִבַּעֲלֵי חַיִּים.** וְאִם יֵשׁ חָלָל בֵּין רַגְלֶיהָ גָּבוֹהַּ מִשְּׁלשָׁה טְפָחִים, צָרִיךְ לְגָדְרָהּ [גְּמָרָא (כג.)]: **(נג) שֶׁיִּקָּשֵׁר שָׁם וְכוּ'.** כְּדֵי (נ) שֶׁלֹּא תּוּכַל לִבְרֹחַ. גַּם צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה מְתוּחָה לְמַעְלָה בַּחֲבָלִים, אוֹ שֶׁתִּהְיֶה גְּבוֹהַּ כָּל כָּךְ (נפ) שֶׁאַף אִם תִּרְבֵּץ (נפ) אוֹ תְּמוּת וְתִפֹּל יִהְיֶה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים: **יב (נד) מֵחֲבֵרוֹ וְכוּ'.** וְדַוְקָא מֵחֲבֵרוֹ, אֲבָל בְּהֵמָה אָסוּר לְהַעֲמִידָהּ בְּיוֹם טוֹב (נפ) לְדֹפֶן שְׁלִישִׁי לְהַכְשִׁיר הַסֻּכָּה, (נד) וַאֲפִלּוּ אִם לֹא יִקָּשְׁרֶנָּה רַק עַל יְדֵי עֲנִיבָה: **(נה) לְהַכְשִׁירָהּ וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב.** כְּגוֹן שֶׁנָּפַל דֹּפֶן סֻכָּתוֹ, וְהוּא רוֹצֶה לְקַיֵּם מִצְוַת סֻכָּה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת שָׁם, יָכוֹל לְבַקֵּשׁ אָדָם שֶׁיַּעֲמֹד שָׁם עַד אַחַר עֵת אֲכִילָתוֹ. וּמִסְתִּימַת הַפּוֹסְקִים מַשְׁמַע לְכאוֹרָה (נה) דְּבִנְתַרְצָה לַעֲמֹד שָׁם, אַף שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ עַל מָה וְלָמָּה, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָחֹשׁ שֶׁמָּא יֵלֵךְ בְּתוֹךְ כָּךְ. (נו) אַף עַל גַּב דְּוַדַּאי לֹא יָכוֹל לְסָמֹךְ בָּזֶה: **(נו) אֲבָל בְּחֹל וְכוּ' שֶׁפִּיר דָּמֵי.** שֶׁהֲרֵי מֵתָר לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה בְּחֹל הַמּוֹעֵד: **(נז) אֲבָל בְּדֹפֶן רְבִיעִית שָׁרֵי.** דְּכֵיוָן דְּיֵשׁ הָכְשֵׁר סֻכָּה מִכָּבָר, לֹא מִקְרֵי תּוֹ בִּנְיָן, (מז) רַק תּוֹסָפוֹת עַל אֹהֶל עֲרַאי, וְשָׁרֵי. וְהוּא הַדִּין דְּמֵתָר לַעֲשׂוֹת בְּכֵלִים דֹּפֶן רְבִיעִית בְּיוֹם טוֹב מִטַּעַם זֶה. אֲבָל דֹּפֶן שְׁלִישִׁית אָסוּר, שֶׁהוּא מַכְשִׁיר הַסֻּכָּה בָּזֶה, וְהוּא בִּכְלָל עֲשִׂיַּת אֹהֶל עֲרַאי דְּאָסוּר בְּיוֹם טוֹב [גְּמָרָא (ערובין מד.)]: **יג (נח) הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ וְכוּ'.** הִנֵּה (נמ) מִמַּה שֶּׁכָּתַב מְחִצּוֹת וְכוּ' וְהַכְּרָעִים הֵם דְּפָנוֹת, מוּכָח דְּמִטָּה זוֹ מַקֶּפֶת קַרְשִׁים שֶׁרֹאשָׁן הָאֶחָד קָבוּעַ בָּאָרֶץ וְרֹאשָׁן הַשֵּׁנִי עוֹלִין לְמַעְלָה מִן הַמִּטָּה עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְהַמִּטָּה הִיא קַרְקַעִית הַמִּטָּה], וּמִפְּנֵי שֶׁהַקְּרָשִׁים קְבוּעִים בְּאוֹתָן מְחִצּוֹת, נִקְרָאִין אוֹתָן מְחִצּוֹת כַּרְעֵי הַמִּטָּה. וַעֲכְשָׁו נָבְאַר דִּבְרֵי הַסָּעִיף, הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ עַל כַּרְעֵי הַמִּטָּה, כְּלוֹמַר שֶׁנָּתַן הַסְּכָךְ עַל גַּבֵּי קַרְשִׁים שֶׁעוֹלִים לְמַעְלָה מֵהַמִּטָּה וְהֵם נִקְרָאִים כְּרָעִים, וְהַכְּרָעִים, דְּהַיְנוּ הַקְּרָשִׁים הַנִּזְכָּרִים, הֵם הֵם מְחִצּוֹת הַסֻּכָּה, אִם יֵשׁ גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה לְסִכְּךָ [דְּהַיְנוּ מִן הַקְּרָשִׁים שֶׁקְּבוּעִים בְּתַחְתִּיתָהּ וּלְמַעְלָה], כְּשֵׁרָה, וְאִם לָאו, פְּסוּלָה, דְּכֵיוָן שֶׁהַסְּכָךְ סָמוּךְ עַל הַקְּרָשִׁים הָעֶלְיוֹנִים שֶׁהֵם כַּרְעֵי הַמִּטָּה, חֲשִׁיבָה הַמִּטָּה עַצְמָהּ קַרְקַעִית הַסֻּכָּה, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מִמֶּנָּה עַד הַסְּכָךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְאִם סָמַךְ הַסְּכָךְ עַל עַמּוּדִים, פֵּרוּשׁ וְהָעַמּוּדִים תְּקוּעִים בָּאָרֶץ, וּמִשּׁוּם הָכִי אֲפִלּוּ אֵין גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַמִּטָּה עַד לְסִכְּךָ, כְּשֵׁרָה, אַף שֶׁדְּפָנוֹת הַסֻּכָּה הֵם הַכַּרְעַיִם, מִכָּל מָקוֹם מֵאַחַר שֶׁהַסְּכָךְ אֵינוֹ נִסְמָךְ עַל הַמִּטָּה וְלֹא עַל הַכַּרְעַיִם, לֹא חֲשׁוּבָה הִיא קַרְקַעִית הַסֻּכָּה אֶלָּא הָאָרֶץ שֶׁבָּהּ קְבוּעִים הָעַמּוּדִים שֶׁעֲלֵיהֶם נִסְמָךְ הַסְּכָךְ, וְכֵיוָן שֶׁמִּן הָאָרֶץ עַד לְסִכְּךָ גָּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּשֵׁרָה, אַף עַל פִּי שֶׁמִּהַמִּטָּה עַד לְסִכְּךָ פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, לֵית לָן בָּהּ, (נט) כֵּיוָן דְּאִי לָאו לְמִטָּה אֵיכָא אֲוִיר עֲשָׂרָה, וְהַסֻּכָּה מִתְקַיֶּמֶת עַל יְדֵי הָעַמּוּדִים, דְּמִטָּה לְחוּדָהּ קַיְימָא, וְאֵין הַסֻּכָּה נִפְסֶלֶת בִּשְׁבִיל שֶׁהַכְּנִיס בָּהּ מִטָּה וּמֵעַט אֲוִירָהּ: **(נט) אִם יֵשׁ בָּהּ גֹּבַהּ וְכוּ' כְּשֵׁרָה.** דְּאַף דְּמַעֲמִיד עַל גַּבֵּי מִטָּה שֶׁהִיא מְקֻבֶּלֶת טֻמְאָה, (ס) לֹא אִכְפַּת לָן בָּזֶה,

בְּאוּר הֲלָכָה

יב * **וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֵדַע וְכוּ'.** דְּהָוְיָא לֵיהּ מְחִצָּה הָעֲשׂוּיָה בְּשׁוֹגֵג שֶׁמַּתִּיר לְטַלְטֵל עַל יָדָהּ. מִגַּן אַבְרָהָם (ס"ק יט), וְהוּא מִפְּרוּשׁ רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (ערובין יב. מדה"ר ד"ה שרוי). וְרַשׁ"י (שם מד: ד"ה שלא לדעת) פֵּרֵשׁ מִפְּנֵי שֶׁאֵין דָּרָךְ בְּנֵין בְּכָךְ. וְעַיֵּן בְּלִבּוּשׁ דְּאִם יָדַע שֶׁבִּשְׁבִיל מְחִצָּה הָעֲמַד, הָוֵי דָּרָךְ קְבִיעוּת וּמְחִצָּה קְבוּעָה, וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּיוֹם טוֹב וְכוּ'. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַאי לִשָּׁנָא לָאו דַּוְקָא, דְּהָא מוּכָח בַּגְּמָרָא שָׁם (ע"א) דְּהָוֵי רַק אֹהֶל עֲרַאי, אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר **מִפְּנֵי שֶׁהוּא דֶּרֶךְ בִּנְיָן כְּשֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁעוֹמֵד לְשֵׁם מְחִצָּה** [כְּדִמּוּכָח מִפֵּרוּשׁ רַשׁ"י], הוּא מִתְנַהֵג בָּזֶה דֶּרֶךְ מְחִצָּה קְבוּעָה, **וַאֲסָרוּהוּ רַבָּנָן,** אֲבָל לְעוֹלָם הוּא בִּכְלַל עֲשִׂיַּת אֹהֶל עֲרַאי וְאָסוּר לְכַתְּחִלָּה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מט) וְלֹא הִעְתַּקְתִּי מַה שֶּׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יז) דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בְּסָעִיף א' (ריש הסימן) אִם עָשׂוּ רַק שָׁלשׁ דְּפָנוֹת לֹא מְהַנֵּי קָנִים בְּלֹא יְרִיעוֹת גַּם בְּעַנְיָנֵנוּ יֵשׁ לְהַחְמִיר, כִּי דַּעַת הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק יט) לְהָקֵל בָּזֶה, מִטַּעַם כִּיוָן שֶׁהַיְרִיעוֹת קְשׁוּרִים בְּטוֹב וְהַקָּנִים אֵינָם רַק לְחַמְרָא יָתְרָא, אֵין לְהַחְמִיר כָּל כָּךְ, וְכֵן בִּכְפוּרֵי יַעֲקֹב (ס"ק כט) הֵקֵל בָּזֶה: **יא (נ) מִסְתַּפְּקָנָא אִם הוּא בְּתוֹרַת עֲצָה בְּעָלְמָא, וּבְדִיעֲבַד כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בָּרְחָה קִיְּם מִצְוַת סֻכָּה, אוֹ דְּהוּא תַּקָּנַת חֲכָמִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי בִּטּוּל מִצְוַת סֻכָּה. וְהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁמְּפֹרָשׁ הַגְּרַ"א** לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה' דִּלְמִסְקָנָא **מִשְּׁמַע דְּתַקָּנַת חֲכָמִים הוּא:** **(נא)** דְּאִי לָאו הָכִי חֵיישִׁינַן דִּלְמָא רְבָעָה, עַיֵּן שָׁם בִּגְמָרָא, וְאַף לְרַבִּי יְהוּדָה חֵיישִׁינַן לָזֶה לְפִי הַמִּסְקָנָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרַ"א לְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה': **(נב)** מִגַּן אַבְרָהָם (ס"ק יח). וְאַף דְּקַאֲמַר הַגְּמָרָא שָׁם זִימְנִין דְּמוֹקִים וְכוּ', זְהוּ רַק לְרַבִּי מֵאִיר וּלְפִי הַסִּלְקָא דַּעְתָּךְ [הַגְּרַ"א שָׁם]. וְעַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (שם) שֶׁכָּתַב דִּלְפִי דַּעַת הַמְּאוֹר (רא. ד"ה עשאה) וְהַיְרֵאִים (סי' קכג) לֹא חֵישִׁינַן לְמִיתָה כְּלָל: **יב (נג)** גְּמָרָא (ערובין מד.). וְהַטַּעַם דִּבְשִׁלְמָא גַּבֵּי אָדָם, כֵּיוָן שֶׁהִטְעוֹמֵד שָׁם לֹא יָדַע שֶׁלֹּשׁ מִחְצָה הָעֲמַד שָׁם, הָוֵי כְּמִחְצָה הָעֲשׂוּיָה בְּשׁוֹגֵג דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל עַל יָדָהּ, וְאֵין כָּאן אִסּוּר מִחְצָה לַמַּעֲמִיד דְּבָתַר כַּוָּנַת הָעוֹמֵד אָזְלִינַן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּבְהֵמָה שֶׁאֵין לָהּ דַּעַת, אָזְלִינַן בָּתַר הַמַּעֲמִידָהּ דְּהוּא לְדַעַת, וְהִיא חֲשִׁיבָה כְּעֵץ בְּעָלְמָא וְנִקְלֶקֶת מִן הָרַאֲבַ"ד (פ"ד הט"ז) וּמִגַּן אַבְרָהָם (ס"ק יט)]. **אֲבָל לְדֹפֶן רְבִיעִית, גַּם עַל יְדֵי בְּהֵמָה מֻתָּר** לְמָה שֶׁמַּעֲמִיד עַל דָּבָר הַמְקֻבָּל טֻמְאָה. וְגַם הָרַ"ן שֶׁמַּחְמִיר הוּא רַק מִדִּרְבָּנָן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרל תרלא

וְאִם לָאו, פְּסוּלָה. וְאִם סָמַךְ הַסְּכָךְ עַל עַמּוּדִים, וְהַכְּרָעִים הֵם דְּפָנוֹת, אֲפִלּוּ אֵין גּוֹבַהּ עֲשָׂרָה מֵהַמִּטָּה עַד הַסְּכָךְ, כְּשֵׁרָה, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ עֲשָׂרָה טְפָחִים מֵהָאָרֶץ עַד הַסְּכָךְ:

תרלא סֻכָּה שֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ וְיֶתֶר דִּינֵי הַסְּכָךְ. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א א סֻכָּה שֶׁחַמָּתָהּ וְצִלָּתָהּ * שָׁוִין מִלְמַעְלָה, פְּסוּלָה, לְפִי שֶׁהַחַמָּה מִתְפַּשֶּׁטֶת בְּרוּחָקָהּ (א) וְיִהְיֶה לְמַטָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ. אֲבָל אִם חַמָּתָהּ וְצִלָּתָהּ (ב) שָׁוִים מִלְמַטָּה, כְּשֵׁרָה: **ב** (ב) ב[1]אִם בְּרֹב מִמָּנָּה צִלָּתָהּ מְרֻבָּה שְׁנֵי מַשֶּׁהוּיִין, וּבְמְעוּט מִמֶּנָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מַשֶּׁהוּ, בְּעִנְיַן שֶׁכְּשֶׁנִּצְרָךְ יַחַד הַחַמָּה וְהַצֵּל שֶׁל כָּל הַסֻּכָּה יִהְיֶה צִלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ מַשֶּׁהוּ, (ג) כְּשֵׁרָה. הַגָּה: (ד) וְיֵשׁ (ג) מַחְמִירִין אִם הַסֻּכָּה גְּדוֹלָה וְיֵשׁ מָקוֹם שֶׁבָּעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁבְּצִרּוּף כָּל הַסֻּכָּה הֲוֵי הַצֵּל מְרֻבָּה (ר״ן סוף פרק קמא דסוכה (ט. ד״ה **ג** ג[2]דֶּרֶךְ הַסְּכוּךְ לִהְיוֹת קַל, כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ מִמֶּנּוּ (ה) הַכּוֹכָבִים ד[3]הַגְּדוֹלִים. הָיְתָה ה[4]מְעֻבָּה כְּמִין בַּיִת, (ו) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ, (ג) [ג] כְּשֵׁרָה: **ד** ו[5]הָיָה כְּסוּי דַּק מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֲוִיר הָרַבֵּה, אֶלָּא שֶׁאֵין שְׁלֹשָׁה טְפָחִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וּבֵין הַכֹּל צִלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ, כְּשֵׁרָה: **ה** ז[6]הָיָה הַסְּכוּךְ מְדֻבְלָל (פֵּרוּשׁ מְבֻלְבָּל), וְהוּא הַסְּכוּךְ שֶׁיִּהְיֶה מִקְצָתוֹ לְמַעְלָה וּמִקְצָתוֹ לְמַטָּה, כָּשֵׁר, (ז) ח[7]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּין הָעוֹלֶה וְהַיּוֹרֵד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. ט[8]וְאִם הָיָה (ח) בְּרֹחַב זֶה הָעוֹלֶה (ז) * טָפַח אוֹ יוֹתֵר, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ יָרֵד לְמַטָּה (ט) וְנָגַע בְּשִׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד, וְהוּא

א הָכִי דָּיְקִינַן בַּגְּמָרָא דְּסֻכָּה כ״ב (ע״ב) מַהֲמִשָּׁנָה שָׁם (ע״א). **ב** מֵימְרָא דְּרַב יְהוּדָה נְחֶמְן י״ט (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ הָרַא״שׁ שָׁם (פ״א סי׳ לה). **ג** יְרוּשַׁלְמִי (פ״ב ה״ג) הֲבִיאוֹ הָרַא״שׁ (פ״ב סי׳ ג). **ד** רַמְבַּ״ם (פ״ה הכ״א). **ה** מִשְּׁנָה שָׁם כ״ב (ע״א). **ו** מִשְּׁנָה שָׁם וּכְדִמְפָרֵשׁ גמרא (שם ד״ה לָהּ רַב וּשְׁמוּאֵל. **ז** שָׁם כְּדִמְפָרֵשׁ לָהּ שְׁמוּאֵל וּכְפֵרוּשׁ רַ״שִׁ (שם ד״ה קנה) וְהַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה קנה) וְהֲבִיאָהּ הַשּׁוּר. **ח** כְּאוֹקִימְתָּא דְּאַבַּיֵּי שָׁם. **ט** כְּאוֹקִימְתָּא דְּרָבָא שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ג] כְּשֵׁרָה. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) כָּתַב דִּבְדִיעֲבַד כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֹפֶן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְטַל קָצָת מֵהַסְּכָךְ מִפְּנֵי (סֻכָּה) [אֵיזֶה סֻכָּה], יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּכְשִׁירִים:

ג (ג) כְּשֵׁרָה. וּלְבוּשׁ פּוֹסֵל כְּשֶׁאֵין הַמָּטָר יָכוֹל לֵירֵד בָּהּ, וְכֵן פָּסַק הַבַּ״ח (סי׳ תרלה סוף ס״א): **ה (ז) טָפַח.** שָׁאז חָשׁוּב לִהְיוֹת אֹהֶל, וְאָמְרִינַן חֲבַט רְמִי:

בְּאוּר הֲלָכָה

א * שָׁוִין מִלְמַעְלָה פְּסוּלָה. הִנֵּה בְּטוּר הֵבִיא דַּעַת בַּעַל הָעִטּוּר לְהֶפֶךְ, וְלֹא הֵבִיא הַמְחַבֵּר אֶת דַּעְתּוֹ כְּלָל, מִשּׁוּם דְּהָרַמְבַּ״ם (פ״ה הי״ט) וְהָרִי״ף (י׳) וְהָרַא״שׁ (פ״ב סי׳ ג) כֻּלָּם קַיְימִי בְּשִׁיטַת רַ״שִׁ (כב: ד״ה כאן), וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק פֹּה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וַאֲנִי מָצָאתִי עוֹד רִאשׁוֹנִים דְּסָבְרִי גַּם כֵּן הָכִי, וְהֵם הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (כב:) וְהָרִי״ץ גִּאוּת (עמ׳ ק״ק): **ה** * טָפַח אוֹ יוֹתֵר וְכוּ׳ וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה מְכֻוָּן וְכוּ׳. הַמְחַבֵּר הֶעְתִּיק דִּבְרֵי מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם הכ״א). מַשְׁמַע דְּסִבְירָא לֵיהּ דְּאִם הָיָה רֹחַב הַקָּנֶה הָעֶלְיוֹן יוֹתֵר מִטֶּפַח, בְּעֵינַן נְמִי בְּאֲוִיר שֶׁבֵּין הַתַּחְתּוֹנוֹת יוֹתֵר מִטֶּפַח, שֶׁיִּהְיֶה רְאוּי לְהוֹרִיד הָעֶלְיוֹן בֵּינְתַיִם. אֲבָל הָרַמְ״א דִּקְדֵּק וְכָתַב דְּהֵיינוּ שֶׁיֵּשׁ בְּאֲוִיר שֶׁבֵּין הַתַּחְתּוֹן טֶפַח, הוֹרָה לָנוּ בָּזֶה דְּדַעְתּוֹ ג[1]סָגִי [הַגְּרִ״א בְּבֵיאוּרוֹ וְהַגְּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר]. וּמַה שֶּׁצִּינּוּ רַ״ן פֶּרֶק הַיֶּשֶׁן וּבֵית יוֹסֵף בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם, הוּא לְאַפּוּקֵי מִדַּעַת רַשְׁ״י (שם ד״ה שאין) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה קורות) דְּסִבְירָא לְהוּ דַּאֲפִלּוּ אֵין בְּאֲוִיר שְׁלֹמָטָה פּוֹתֵחַ טֶפַח, אָמְרִינַן גַּם כֵּן חֲבַט רְמִי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּקַבָּלַת טֻמְאָה עַל הַסְּכָךְ נֶאֱמַר וְלֹא עַל הַדְּפָנוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְהִזָּהֵר בָּזֶה, כִּי יֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תרכ״ט סָעִיף (ח׳) ז׳] (סק״ט):

א (א) וְיִהְיֶה לְמַטָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ. וְאָז יִתְבַּטֵּל הַמְּעוּט נֶגֶד הָרֹב, וְהֲוֵי כְּאִלּוּ לֹא סָכַךְ כְּלָל. וּבְשָׁוִים מִלְמַטָּה כְּשֵׁרָה, דְּיָדוּעַ (ע) דְּאָז לְמַעְלָה מְקוֹם הַקָּנִים רְחָבִים מִן הָאֲוִיר: **ב** (ב) אִם בְּרֹב מִמֶּנָּה וְכוּ׳. דַּוְקָא בְּאֹפֶן זֶה, אֲבָל בְּהִפּוּךְ, דְּהֵיינוּ שֶׁמְּעוּט הַסֻּכָּה הָיָה צַל הָרְחָבָה וּבְרֹב הַסֻּכָּה הָיָה חַמָּתָהּ יוֹתֵר מִצִּלָּתָהּ, בְּאֹפֶן שֶׁכְּשֶׁתִּצְטָרֵךְ כָּל הַסְּכָךְ בְּיַחַד יִהְיֶה הַצֵּל מְרֻבֶּה, (ג) פָּסוּל: (ג) כְּשֵׁרָה. אֲפִלּוּ לֵישֵׁב תַּחַת אוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, לְפִי שֶׁהוּא בָּטֵל לְגַבֵּי רֹב הַסְּכָךְ שֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּה: (ד) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְכוּ׳. דַּעְתּוֹ דְּאָפְשָׁר דְּהַגְּמָרָא (ט״ו:) לֹא אַיְירֵי רַק בְּסֻכָּה קְטַנָּה שֶׁהִיא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, דְּאָז אָמְרִינַן דְּהַמְּעוּט שֶׁבָּהּ בָּטֵל לְגַבֵּי הָרֹב, אֲבָל בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה שֵׁשׁ בָּהּ שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, הוּא מָקוֹם חָשׁוּב, וְאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי שְׁאָר הַסְּכָךְ שֶׁצִּלָּתוֹ מְרֻבָּה, וְעַל כֵּן אֵין לֵישֵׁב בְּאוֹתוֹ חֵלֶק. (ג) אֲבָל לְשְׁאָר הַחֵלֶק אֵין זֶה פּוֹסֵל אוֹתוֹ לְכֵלִי עָלְמָא, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם הָכְשֵׁר סֻכָּה. וְאָפְשָׁר עוֹד, דְּאִם מַפְסִיק כָּל אֹרֶךְ הַדֹּפֶן בָּזֶה, בְּאֹפֶן שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁצֵּל מְרֻבֶּה לֹא יִשָּׁאֵר רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת, צָרִיךְ עִיּוּן עַל כָּל הַסֻּכָּה [פְּרִי מְגַדִּים (מ״ז סק״א)]: **ג** (ה) הַכּוֹכָבִים הַגְּדוֹלִים. הֵיינוּ (ד) הַנִּרְאִים בַּיּוֹם בְּעוֹד שֶׁלֹּא שָׁקְעָה חַמָּה. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דִּלְכַתְּחִלָּה בְּעֵינַן דַּאֲפִלּוּ בְּלַיְלָה יֵרָאוּ כּוֹכְבֵי לַיְלָה בְּתוֹכָהּ. וּבְדָרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב) הֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל דְּמֻתָּר לִסְכֹּךְ הַסֻּכָּה עֵב הָרְבֵּה, דְּאִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֵרָאוּ בָּהּ כּוֹכָבִים, אַף עַל גַּב דְּבַלַּיְלָה אֵינוֹ רוֹאֶה הַכּוֹכָבִים, מִכָּל מָקוֹם בַּיּוֹם אֵיכָא חוֹרִים וּסְדָקִים בְּכָמָּה מְקוֹמוֹת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בְּכוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ג) דְּהַמְּקֹל כְּוָתֵיהּ לֹא הִפְסִיד, וּבְפֶרֶט הֵיכִי שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ דְּאִם יַעֲשֶׂה הַסְּכָךְ דַּק יוֹתֵר יִנְשַׁב הָרוּחַ יוֹתֵר תּוֹךְ הַסְּכָךְ, וְיִצְטָעֵר בְּרוּחַ וּבְצִנָּה. וְעַיֵּן בְּפִרְי מְגַדִּים (א״א סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּאֶפְשָׁר לְעִנְיַן רְאִיַּת הַכּוֹכָבִים דַּי בְּכָל הַסֻּכָּה אִם הוּא רוֹאֶה רַק בְּמָקוֹם אֶחָד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאִם הָיָה מְעֻבֶּה מְאֹד עַד שֶׁאֵין הַגֶּשֶׁם יָכוֹל לֵירֵד בְּתוֹכוֹ, לְמַאן דְּאָמַר דִּפְסוּלָה, כָּל שֵׁשׁ אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּיַחַד (ה) סְכָךְ פָּסוּל מִקְּרֵי: **ו** אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ו) לֹא גְּדוֹלִים וְלֹא קְטַנִּים. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמִכָּל מָקוֹם אִם הִיא מְעֻבָּה כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵין הַגְּשָׁמִים יְכוֹלִים לֵירֵד בְּתוֹכָהּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁיּוֹרְדִין גְּשָׁמִים מְרֻבִּים, וְאִם כֵּן הֲוֵי כְּעֵין בַּיִת. יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלִפְסֹל מָשׁוּם גְּזֵרַת בַּיִת. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד כַּאֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְטַל קָצָת מֵהַסְּכָךְ מִפְּנֵי אֵיזֶה סֻכָּה, (ז) א[2]יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּכְשִׁירִין: **ה** (ז) וּבִלְבַד וְכוּ׳ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. דְּכָל פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה כַּחֲדָא חֲשִׁיב: (ח) בְּרֹחַב זֶה הָעוֹלֶה טָפַח. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּכָל (ם) קָנֶה וְקָנֶה מִן הַסְּכָךְ הָיָה רָחְבּוֹ טָפַח, דְּאָז חֲשִׁיבִי לוֹמַר בָּהֶן רוֹאִין וְכוּ׳: (ט) וְנָגַע בְּשִׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבִּסְכָךְ הַתַּחְתּוֹן יֵשׁ גַּם כֵּן חֵלֶל בֵּין קָנֶה לְקָנֶה בְּעָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. וּבְוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַמְקִלִּין בָּזֶה, אֲכָן לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְהִזָּהֵר בָּזֶה לַעֲצֹת יְדֵי כָּל הַדֵּעוֹת. וְעַיֵּן בִּדְבָרַי קָרְבָּן נְתַנְאֵל (אות ד) עַל הָרַא״שׁ (שם): **א** (ע) רַ״שִׁ״ (כב: ד״ה כאן): **ב** (ב) דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות א) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ח ח״א): (ג) ט״ז (סק״א) וּפְשׁוּט: **ג** (ד) הַגְּרִ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ה) וּמִכָּל גְּדוֹלָה שֵׁשׁ בָּהּ שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, הוּא מָקוֹם חָשׁוּב, וְאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי שְׁאָר הַסְּכָךְ שֶׁצִּלָּתוֹ מְרֻבָּה, וְעַל כֵּן אֵין לֵישֵׁב בְּאוֹתוֹ חֵלֶק. (ג) אֲבָל לְשְׁאָר הַחֵלֶק אֵין זֶה פּוֹסֵל אוֹתוֹ לְכֵלִי עָלְמָא, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם הָכְשֵׁר סֻכָּה. וְאָפְשָׁר עוֹד, דְּאִם מַפְסִיק כָּל אֹרֶךְ הַדֹּפֶן בָּזֶה, בְּאֹפֶן שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁצֵּל מְרֻבֶּה לֹא יִשָּׁאֵר רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת, צָרִיךְ עִיּוּן עַל כָּל הַסֻּכָּה [פְּרִי מְגַדִּים (מ״ז סק״א)]: **ג** (ה) הַכּוֹכָבִים הַגְּדוֹלִים. הֵיינוּ (ד) הַנִּרְאִים בַּיּוֹם בְּעוֹד שֶׁלֹּא שָׁקְעָה חַמָּה. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דִּלְכַתְּחִלָּה בְּעֵינַן דַּאֲפִלּוּ בְּלַיְלָה יֵרָאוּ כּוֹכְבֵי לַיְלָה בְּתוֹכָהּ. וּבְדָרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב) הֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל דְּמֻתָּר לִסְכֹּךְ הַסֻּכָּה עֵב הָרְבֵּה, דְּאִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֵרָאוּ בָּהּ כּוֹכָבִים, אַף עַל גַּב דְּבַלַּיְלָה אֵינוֹ רוֹאֶה הַכּוֹכָבִים, מִכָּל מָקוֹם בַּיּוֹם אֵיכָא חוֹרִים וּסְדָקִים בְּכָמָּה מְקוֹמוֹת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בְּכוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ג) דְּהַמְּקֹל כְּוָתֵיהּ לֹא הִפְסִיד, וּבְפֶרֶט הֵיכִי שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ דְּאִם יַעֲשֶׂה הַסְּכָךְ דַּק יוֹתֵר יִנְשַׁב הָרוּחַ יוֹתֵר תּוֹךְ הַסְּכָךְ, וְיִצְטָעֵר בְּרוּחַ וּבְצִנָּה. וְעַיֵּן בְּפִרְי מְגַדִּים (א״א סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּאֶפְשָׁר לְעִנְיַן רְאִיַּת הַכּוֹכָבִים דַּי בְּכָל הַסֻּכָּה אִם הוּא רוֹאֶה רַק בְּמָקוֹם אֶחָד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאִם הָיָה מְעֻבֶּה מְאֹד עַד שֶׁאֵין הַגֶּשֶׁם יְכוֹלִים לֵירֵד בְּתוֹכוֹ, לְמַאן דְּאָמַר דִּפְסוּלָה, כָּל שֵׁשׁ אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּיַחַד (ה) סְכָךְ פָּסוּל מִקְּרֵי: **ו** אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ו) לֹא גְּדוֹלִים וְלֹא קְטַנִּים. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמִכָּל מָקוֹם אִם הִיא מְעֻבָּה כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵין הַגְּשָׁמִים יְכוֹלִים לֵירֵד בְּתוֹכָהּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁיּוֹרְדִין גְּשָׁמִים מְרֻבִּים, וְאִם כֵּן הֲוֵי כְּעֵין בַּיִת. יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלִפְסֹל מָשׁוּם גְּזֵרַת בַּיִת. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד כַּאֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְטַל קָצָת מֵהַסְּכָךְ מִפְּנֵי אֵיזֶה סֻכָּה, (ז) א[2]יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּכְשִׁירִין: **ה** (ז) וּבִלְבַד וְכוּ׳ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. דְּכָל פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה כַּחֲדָא חֲשִׁיב: (ח) בְּרֹחַב זֶה הָעוֹלֶה טָפַח. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּכָל (ם) קָנֶה וְקָנֶה מִן הַסְּכָךְ הָיָה רָחְבּוֹ טָפַח, דְּאָז חֲשִׁיבִי לוֹמַר בָּהֶן רוֹאִין וְכוּ׳: (ט) וְנָגַע בְּשִׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבִּסְכָךְ הַתַּחְתּוֹן יֵשׁ גַּם כֵּן חֵלֶל בֵּין קָנֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

מָקוֹם אִם נָטַל אַחַר כָּךְ מִקְצָת עֲבִי הַסְּכָךְ מֵעָלָיו, אֵין צָרִיךְ לְנַעֲנֵעַ הַנִּשְׁאָר, אֲפִלּוּ הִנִּיחוֹ בְּבַת אַחַת, כִּי אֵין שָׁם סְכָךְ פָּסוּל מַמָּשׁ עָלָיו [שָׁם בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם]: **(ו) וַאֲפִלּוּ אֵין נִיצוֹצֵי הַשֶּׁמֶשׁ נִרְאִין בְּתוֹכָהּ** [ט״ז (סק״ב)]: **(ז)** שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה, וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן הַלָּקֵט (סי׳ שכו): **ה (ם)** הַרַ״ן (י. ד״ה מתני׳ סוכה):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] אבל בשו״ע הרב (ס״ה) סתם כדעת הפוסלים [ומשמע שם שפסולה מן התורה]. **ב]** אבל בשו״ע הרב (ס״ז) כתב: והוא שיהא רוחב האויר כרוחב העולה או יותר ממנו, אבל אם היה פחות ממנו וכו׳ אין אנו רואין אותו כאילו ירד למטה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah